

JAARVERSLAG

2021

COMMISSIE VOOR NUCLEAIRE
VOORZIENINGEN

De advies- en controlecommissie over de voorzieningen
aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en
voor het beheer van bestraalde splijtstoffen

Verantwoordelijke uitgever:

Luc Dufresne, voorzitter

Secretariaat:

Federale Overheidsdienst Economie,
K.M.O., Middenstand en Energie
Koning Albert II-laan 16
1000 Brussel

Ondernemingsnummer 0685.788.911

De advies- en controlecommissie over de voorzieningen
aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en
voor het beheer van bestraalde splijtstoffen

Inhoud

1. Voorwoord	4
2. Oprichting en samenstelling van de Commissie voor nucleaire voorzieningen	5
2.1. Oprichting.....	5
2.2. Samenstelling	5
3. Opdrachten.....	7
4. Wettelijke aspecten	8
4.1. Het jaarverslag.....	8
4.2. De organisatie van de Commissie voor nucleaire voorzieningen	8
4.3. De repartitiebijdrage	8
5. Activiteiten	10
5.1. Vergaderingen	10
5.2. Tussentijds en finaal advies over de noodzakelijk geachte wijzigingen aan de wet van 11 april 2003	11
5.3. Finaal advies over de oprichting door de kernprovisie-vennootschap van een institutionele BEVEK naar Belgisch recht, BNLF genaamd	13
5.4. Ad hoc advies over het investeringsbeleid van BNLF	13
6. Financiële aspecten.....	15
6.1. Financiële aspecten van de Commissie voor nucleaire voorzieningen	15
6.1.1. Context.....	15
6.1.2. Financiële rapportering budget 2021	15
6.2. Evolutie van de voorzieningen	18

1. Voorwoord

Zoals reeds vermeld in het Jaarverslag 2020, kreeg de Commissie voor nucleaire voorzieningen op 22 december 2020 de vraag van de Minister van Energie om haar, in uitvoering van de regeringsverklaring, haar visie over de versterking van het wettelijke kader van de nucleaire voorzieningen over te maken. Het doel van dit wettelijk initiatief is het bestaan, de toereikendheid en de beschikbaarheid van de voorzieningen veilig te stellen, door het aanscherpen van de verantwoordelijkheid van de actoren, het verzekeren van de financiële middelen, het versterken van de controle erop, het verhogen van de transparantie van het systeem van de nucleaire voorzieningen en de verbetering van de prudentiële opvolging. Na een tussentijds advies op 5 februari 2021 werd het finale advies op 2 maart 2021 aan de Minister van Energie overgemaakt. Op deze basis werd door het kabinet van de Minister in 2021 een wetsontwerp voorbereid dat op 12 juli 2022 geresulteerd heeft in een nieuwe wet ter versterking van het kader dat van toepassing is op de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van verbruikte splijtstof en tot gedeeltelijke opheffing en wijziging van de wet van 11 april 2003. Deze nieuwe wet is tegemoet gekomen aan de tekortkomingen die de Commissie had vastgesteld, het is dan ook met tevredenheid dat zij terugkijkt op het bereikte resultaat.

Verder heeft de Commissie in 2021 een finaal advies uitgebracht over de oprichting binnen de kernprovisievennootschap van een institutionele BEleggingsvennootschap met VERanderlijk Kapitaal (BEVEK), Belgian Nuclear Liability Fund (BNLF) genaamd, en daarop aansluitend een ad hoc advies over het investeringsbeleid van BNLF. Het doel van deze BEVEK was in een eerste fase het onderbrengen van de meeste bedragen die gereserveerd worden voor het langetermijnbeheer van de bestraalde splijtstoffen.

Naast de gebruikelijk opvolging van de kernprovisievennootschap en de kernexploitant door de Commissie waren er heel wat uitdagingen in 2021 met vooreerst de impact van de COVID-19, de nieuwe effectentaks en haar weerslag op de beleggingen die worden verricht in het kader van het beheer van de nucleaire voorzieningen, alsook de opvolging van de terugbetalingen van de leningen binnen het luik van de bestraalde splijtstoffen.

Gezien de aanneming van de nieuwe wet wacht de Commissie vanaf 2022 vele nieuwe taken, naast de driejaarlijkse herziening van de voorzieningen.

2. Oprichting en samenstelling van de Commissie voor nucleaire voorzieningen

2.1. Oprichting

De “wet van 11 april 2003 betreffende de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van splijtstoffen bestraald in deze centrales”¹, hierna wet van 11 april 2003, richt bij artikel 3 een Commissie voor nucleaire voorzieningen op. De Commissie voor nucleaire voorzieningen heeft een advies- en controlebevoegdheid over de aanleg en het beheer van de voorzieningen voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van de bestraalde splijtstoffen.

Zoals in het voorwoord werd meegedeeld is er een nieuwe wet² gestemd en is deze 10 dagen na publicatie van kracht geworden. Het jaarverslag 2022 zal hier verder op ingaan.

2.2. Samenstelling

De institutionele samenstelling van de Commissie voor nucleaire voorzieningen (hierna Commissie genoemd) wijzigde in 2021 niet. Het aantal leden werd in 2014 beperkt tot vijf leden die de Belgische Staat vertegenwoordigen met bijkomend drie raadgevende leden.

De voorzitter en de leden van de Commissie worden benoemd door de koning bij een in Ministerraad overlegd besluit. De nominatieve samenstelling werd de laatste keer aangepast door het koninklijk besluit van 8 oktober 2016 (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 14 november 2016), om de nieuwe samenstelling door de wetwijziging van 2014 te bekrachtigen en een aantal leden te benoemen. De voorzitter van de Commissie voor nucleaire voorzieningen is de heer L. Dufresne, Eresecretaris-generaal van de Nationale Bank van België.

¹ De wet werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 15 juli 2003 en gewijzigd, onder meer, bij de wet van 25 april 2007, de wet van 26 maart 2014 en de wet van 25 december 2016.

² De wet van 12 juli 2022 tot versterking van het kader dat van toepassing is op de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van verbruikte splijtstof en tot gedeeltelijke opheffing en wijziging van de wet van 11 april 2003 betreffende de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van splijtstoffen bestraald in deze kerncentrales, werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 22 juli 2022.

De volgende personen maakten in 2021 deel uit van de Commissie:

NAAM	ORGANISATIE
<i>Effectieve leden</i>	
De heer A. De Geest	Administrateur-generaal van de Thesaurie
De heer K. Locquet	Voorzitter van het directiecomité a.i. van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG)
De heer L. Dufresne	Eresecretaris-generaal van de NBB
Mevrouw N. Mahieu	Directeur-generaal a.i. van de Algemene Directie Energie
<i>Plaatsvervangende leden</i>	
De heer J. Deboutte	Directeur bij het Agentschap van de Schuld
De heer G. De Smet	Adviseur-generaal – Coördinator macro-budgettaire dienst – DG Begroting en Beleidsevaluatie
Mevrouw C. Swartenbroekx	Inspecteur-generaal bij de NBB
De heer A. Fernandez Fernandez	Adviseur-generaal bij de Algemene Directie Energie
<i>Raadgevende leden</i>	
De heer F. Hardeman	Directeur-generaal van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC)
De heer M. Demarche	Directeur-generaal van de Nationale Instelling voor Radioactief Afval en Verrijkte Spleijstoffen (NIRAS)
De heer R. Leclère ³ De heer D. Stroobants ⁴	Afgevaardigd bestuurder van Synatom
<i>Afgevaardigden</i>	
De heer G. Volckaert	Diensthoud Algemeen beheer en berging afval bij het FANC
De heer A. Lemmens	Directeur Financiën en Contracten bij de NIRAS
Mevrouw D. Ghislain	Financieel Directeur van Synatom

³ Tot 30 april 2021.

⁴ Vanaf 1 mei 2021.

3. Opdrachten

De wet van 11 april 2003, gewijzigd bij de wet van 25 april 2007, bij de wet van 26 maart 2014 en bij de wet van 25 december 2016, bepaalt in artikel 5 de opdrachten van de Commissie. De Commissie heeft een advies- en controlebevoegdheid over de aanleg en het beheer van de voorzieningen voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van de bestraalde splijtstoffen. Die advies- en controlebevoegdheid heeft betrekking op het bestaan, de toereikendheid en de beschikbaarheid van de provisie.

Ze geeft advies, op eigen initiatief of op verzoek van de bevoegde overheden, over onder meer:

- de methoden voor het aanleggen van provisie voor de ontmanteling en het beheer van bestraalde splijtstoffen, en evalueert periodiek de geschiktheid van deze methoden;
- het herzien van het maximale percentage van de fondsen die de tegenwaarde vormen van de desbetreffende provisie die de kernprovisievennootschap kan lenen aan kernexploitanten;
- de categorieën van activa waarin de kernprovisievennootschap het deel van deze fondsen, dat zij niet mag lenen aan kernexploitanten, investeert, alsook de voorwaarden waartegen deze investeringen worden uitgevoerd.

Deze met redenen omklede adviezen en besluiten binden de kernprovisievennootschap.

De Commissie voor nucleaire voorzieningen controleert onder meer:

- de gegevens die de kernprovisievennootschap ter beschikking stelt over de toereikendheid van de provisie;
- de correcte toepassing van de methoden voor het aanleggen van provisie voor de ontmanteling en het beheer van bestraalde splijtstoffen;
- de voorwaarden tegen welke de kernprovisievennootschap deze fondsen leent aan kernexploitanten, alsook de voorwaarden waartegen deze investeringen worden uitgevoerd;
- de politiek van de kernexploitanten op het gebied van voorrechten en hypotheek;
- de voorwaarden van de leningen die eventueel worden toegekend door de kernprovisievennootschap;
- de beschikbaarheid van de tegenwaarde van het bedrag van de in het vorig punt bedoelde leningen, met inbegrip van de eventuele zekerheden die door degenen die deze leningen hebben ontvangen, werden gesteld.

De nodige gegevens om de controletaak uit te kunnen voeren (in uitvoering van artikel 7, § 1, eerste punt) werden door de kernprovisievennootschap op 15 april 2021 en 7 mei 2021 aan de Commissie verstuurd.

4. Wettelijke aspecten

4.1. Het jaarverslag

Het artikel 8, §1 van de wet van 11 april 2003 bepaalt dat de Commissie voor nucleaire voorzieningen elk jaar een verslag van haar activiteiten voorlegt aan de Minister die de Energie in zijn bevoegdheid heeft. De minister maakt dat verslag over aan de federale wetgevende Kamers en ziet erop toe dat het verslag op passende wijze wordt bekendgemaakt.

De nieuwe wet van 12 juli 2022 voorziet hierover een gewijzigde bepaling, met name dat het jaarverslag tegelijk aan de Minister bevoegd voor Energie als aan de federale wetgevende Kamers wordt voorgelegd. Bovendien is het nu aan de Commissie om voor een passende publiciteit te zorgen.

Het verslag moet door de Commissie worden voorgelegd voor 1 oktober van het jaar dat volgt op het betrokken jaar en bevat onder andere de staat van haar werkingskosten.

Het artikel 8, § 2 van de wet van 11 april 2003 bepaalt dat de leden en het personeel van het secretariaat van de Commissie voor nucleaire voorzieningen gebonden zijn door het beroepsgeheim en dat zij de vertrouwelijke gegevens, die hun ter kennis zijn gekomen op grond van hun functie bij de Commissie voor nucleaire voorzieningen, aan niemand mogen bekendmaken. Het jaarverslag bevat dan ook geen vertrouwelijke informatie.

4.2. De organisatie van de Commissie voor nucleaire voorzieningen

De wet van 11 april 2003 voorziet een eigen rechtspersoonlijkheid voor de Commissie. Eind 2017 werd de Commissie ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen en kreeg het ondernemingsnummer 0685.788.911 toegekend.

Het koninklijk besluit dat de modaliteiten en de werkingskosten van de Commissie moest regelen werd 15 jaar na de oprichting van de Commissie aangenomen op 30 januari 2019 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 6 februari 2019. Dit was belangrijk voor de autonomie van de Commissie op het vlak van haar werkingsmiddelen.

De Commissie werd door het Instituut voor de Nationale Rekeningen als gelijkgestelde instelling opgenomen in de Consolidatie van de Staat, onder de categorie centrale overheid S1311. Dit brengt mee dat, naast de economische boekhouding, er een rapportering via de Federale Overheidsdienst BOSA moet gebeuren en dat het Rekenhof toezicht houdt en controle uitvoert op de instelling (zie punt 6.1.1.).

4.3. De repartitiebijdrage

De repartitiebijdrage is een bijdrage die wordt opgelegd aan de producenten van kernenergie en wordt pro rata berekend volgens het aandeel van deze vennootschappen in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen in de centrales van Doel 3,

Doel 4, Tihange 2 en Tihange 3. Het wetgevend kader voor de repartiebijdrage werd in de wet van 11 april 2003 ingevoegd en het te betalen bedrag wordt ieder jaar berekend, per koninklijk besluit vastgelegd en daarna bevestigd per wet.

In het kader van de openbare dienstverlening moet de kernprovisievennootschap de repartiebijdrage voorschieten en de individuele bijdragen terugvorderen van de kernexploitanten of gelijkgestelden aan de kernexploitanten.

Het minimumbedrag voor de repartiebijdrage voor de jaren 2020, 2021 en 2022 werd door het koninklijk besluit van 13 oktober 2020 vastgelegd op 84.787.986 euro. Het bedrag dat overeenstemt met 38% van de winstmarge van de kerncentrales voor het jaar 2021 werd berekend op 98.343.400,72 euro. Dit is meer dan het minimumbedrag dus wordt dit als basis genomen voor de berekening van de repartiebijdrage voor 2021.

Na de toepassing van het degressiviteitsmechanisme, in functie van de respectievelijke aandelen in de industriële elektriciteitsproductie, bedroeg de bijdrage voor Electrabel nv 78.976.634,82 euro en voor Luminus nv 4.567.802,11 euro.

Het artikel 22bis, §1 van de wet van 11 april 2003, bepaalt dat in geval van de niet naleving van de bepalingen van artikel 14, § 8, alsook van artikel 14, § 11, de Commissie voor nucleaire voorzieningen, aan elke kernexploitant, een administratieve geldboete kan opleggen, nadat deze werd gehoord of naar behoren werd opgeroepen. In praktijk betekent dit dat de Commissie moet nagaan of de betaling door de bijdrageplichtigen effectief werd uitgevoerd. De Commissie heeft vastgesteld dat die verplichting werd nageleefd.

5. Activiteiten

5.1. Vergaderingen

In 2021 heeft de Commissie voor nucleaire voorzieningen twaalf vergaderingen gehouden, tien gewone vergaderingen en twee beperkte vergaderingen. Tijdens de beperkte vergaderingen waren de raadgevende leden niet aanwezig en werd het door de Minister van Energie gevraagde advies over de aanpassing van het wettelijk kader besproken.

De volgende punten werden besproken tijdens de vergaderingen:

JURIDISCH

- het standpunt van de kernprovisievennootschap betreffende het voorstel tot wijziging van de wet van 11 april 2003;
- de oprichting van de institutionele BEVEK BNLF (zie punt 5.3.);
- de brief van de Minister van Energie betreffende het gevraagde advies over de wet van 11 april 2003;
- het tussentijdse en definitieve advies over de aanpassing van het wettelijk kader (zie punt 5.2.)

FINANCIEEL

- de opvolging van de engagementen van Synatom en Electrabel betreffende de terugbetaling van de lening binnen het luik bestraalde splijtstoffen;
- de impact van COVID-19 op de investeringen van de kernprovisievennootschap;
- het investeringsbeleid van de kernprovisievennootschap voor de Belgische BEVEK BNLF (zie punt 5.4.);
- de opvolging van de prestaties van de BEVEKs NIF en BNLF;
- de effectentaks en de gevolgen ervan op de beleggingen van de kernprovisievennootschap;
- de stand van zaken van het infrastructuur-investeringsfonds I4B;

RAPPORTERINGEN

- de stand van zaken van de voorzieningen eind 2020 en de voorziene wijzigingen voor het jaar 2021;
- de jaarlijkse informatie van de kernprovisievennootschap;
- de financiële informatie van de geconsolideerde groep Electrabel nv;
- het jaarverslag uitgaven beheer bestraalde splijtstoffen 2020;
- het jaarverslag uitgaven ontmanteling 2020;
- de overeenstemming liquiditeiten en uitgaven per 31/12/2020;
- het nagaan van de verplichting tot betaling van de repartitiebijdrage 2020;
- de driemaandelijke solvabiliteitsratio D/D+E van de geconsolideerde groep Electrabel nv;

- de opvolging van de aanbevelingen van het driejaarlijks advies van 12 december 2019 en van het advies betreffende de type III-aanbevelingen van 25 juni 2020;

ADMINISTRATIEF

- de rekeningen 2020 van de Commissie voor nucleaire voorzieningen;
- het ontwerpbudget voor de Commissie voor 2022;
- de uitgaven 2021, de budgetten, rekeningen, contracten en aanbestedingen van de Commissie, de zitpenningen en de controle door het Rekenhof;
- de opmaak van het jaarverslag 2020 van de Commissie;

DIVERSEN

- veranderingen binnen ENGIE: het gevolg van de verkoop van de servicediensten op de perimeter, het transformatieplan in Chili, de rating van ENGIE door Fitch;
- het voorstel van het FANC voor een plan van aanpak voor de opvolging van de ontmantelingsactiviteiten;
- een eerste reflectie over driejaarlijkse herziening 2022.

5.2. Tussentijds en finaal advies over de noodzakelijk geachte wijzigingen aan de wet van 11 april 2003

Vijftien jaar na de inwerkingtreding van de wet van 11 april 2003 werden verschillende evaluaties gemaakt van het Belgische systeem inzake de voorzieningen voor de ontmanteling van kerncentrales en het beheer van verbruikte splijtstoffen. Deze verschillende evaluaties hebben aangetoond dat het hoogst wenselijk is om bepaalde wijzigingen aan te brengen aan deze wet om het bestaan, de toereikendheid en de beschikbaarheid van voorzieningen die bedoeld zijn om alle ontmantelingskosten van kerncentrales en het beheer van verbruikte splijtstoffen te dekken, verder te garanderen.

Ook het regeerakkoord van 30 september 2020 van de huidige federale regering voorzag het volgende:

“Op voorstel van de Commissie voor de nucleaire voorzieningen zal het wettelijk kader betreffende de nucleaire voorzieningen versterkt worden om het bestaan, de toereikendheid en de beschikbaarheid van de provisies veilig te stellen.”

De Minister van Energie heeft op 22 december 2020 een brief aan de Commissie gericht met het verzoek om een advies te geven omtrent de wet van 11 april 2003. De Minister vroeg de Commissie om in het bijzonder advies te verlenen omtrent de volgende punten:

- de gescheiden behandeling van de voorzieningen voor de ontmanteling van de kerncentrales en deze voor de behandeling van de bestraalde splijtstoffen;
- het verankeren van de stopzetting van de leningsmogelijkheid van de kernexploitant op de voorzieningen voor de bestraalde splijtstof;
- de organisatie en governance van de kernprovisievenootschap (investeringsbeleid en audit) en de wisselwerking met de Commissie;

- de nationale en Europese ontwikkelingen en ervaring sinds 2003 in het domein van de nucleaire voorzieningen, de evoluties sinds 2008 in het prudentieel toezicht van de verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen;
- de monitoring van de financiële draagkracht van de kernexploitant teneinde haar huidige verplichtingen ten opzichte van de voorzieningen en deze op de langere termijn te kunnen blijven nakomen;
- een vergelijking met analoge systemen van toezicht in de wetgeving van andere Europese landen;
- suggesties voor de samenstelling en werking van de Commissie;
- het effect op de driepartijen overeenkomst van 3 mei 2004, afgesloten tussen de Belgische Staat, de kernexploitant en de kernprovisievennootschap, van de voorgestelde wijzigingen.

Na ontvangst van dit verzoek, is de Commissie op 1 februari 2021 hierover samengekomen en heeft op 5 februari 2021 een tussentijds advies gegeven aan de Minister over de volgende punten:

- het internationaal en Europees kader omtrent de financiering van de ontmanteling van kerncentrales en het beheer van verbruikte splijtstoffen;
- het Belgisch juridische kader omtrent de financiering van de ontmanteling van kerncentrales en het beheer van verbruikte splijtstoffen;
- de relevante ontwikkelingen sinds de inwerkingtreding van de wet van 11 april 2003;
- algemene evaluatie van de wet van 2003 en allereerste en niet-exhaustieve suggesties omtrent mogelijke wijzigingen aan de wet van 11 april 2003.

De andere punten werden in een tweede finaal advies uitgewerkt. Het finale advies werd op 24 februari 2021 besproken en voorziet de volgende krachtlijnen:

- het is uiterst belangrijk en buitengewoon dringend dat de rol en de bevoegdheden van de Commissie aanzienlijk worden versterkt;
- de tegenwaarde van de nucleaire voorzieningen moet een veel betere en efficiëntere bescherming genieten;
- de governance van de kernprovisievennootschap moet herzien, versterkt en omkaderd worden.

De Commissie voorzag telkens in een beschrijving van de problematiek en een aantal mogelijke pistes om dit in de wet te versterken. De niet vertrouwelijke versie van de volledige tekst van het advies van 2 maart 2021 kan men terugvinden op de webpagina van de Commissie voor nucleaire voorzieningen.⁵ Bij het voorbereiden van het wetsvoorstel werd het

⁵ <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Energy/Advies-CNV-WET-2-03-2021-NV.pdf>

advies toegelicht aan de Minister van Energie en werd de Commissie op verschillende momenten gevraagd bijkomende informatie te verstrekken over een aantal punten.

5.3. Finaal advies over de oprichting door de kernprovisievennootschap van een institutionele BEVEK naar Belgisch recht, BNLF genaamd

Op 9 november 2020 had de Commissie een tussentijds advies uitgebracht over de oprichting door de kernprovisievennootschap van een institutionele BEVEK naar Belgisch recht, BNLF genaamd. Het doel van deze BEVEK is in een eerste fase het onderbrengen van de meeste zo niet alle bedragen die gereserveerd worden voor het langetermijnbeheer van de bestraalde splijtstof. Hierover werd in het jaarverslag 2020 gerapporteerd.

De kernprovisievennootschap heeft nadien de opmerkingen van de Commissie verwerkt in haar documenten en heeft op 18 december 2020 de BEVEK BNLF opgericht.

De Commissie heeft op 23 februari 2021 de nieuwe versie van de documenten betreffende BNLF ontvangen en heeft ze op 12 maart 2021 besproken, waarna de kernprovisievennootschap haar antwoorden op 15 maart 2021 aan de Commissie heeft bezorgd. Op 19 maart 2021 heeft de Commissie haar finaal advies aangenomen via schriftelijke procedure en dit luidde als volgt:

De Commissie heeft vastgesteld dat de aangepaste documenten rekening houden met de bezorgdheid om een efficiënte prudentiële controle door de Commissie en de regeringsvertegenwoordigers te verzekeren. Met betrekking tot de beleggingscriteria verzekert de tekst ook dat het artikel 14, §5 van de wet van 11 april 2003 wordt nageleefd, dat er voorzichtigheidsregels voorzien zijn en dat bepaalde beleggingscriteria die niet aan bepaalde standaarden beantwoorden worden uitgesloten.

De Commissie heeft toen eveneens akte genomen van de geamendeerde versie van het investeringsbeleid van Synatom.

5.4. Ad hoc advies over het investeringsbeleid van BNLF

Zoals in punt 5.3 gemeld, heeft de Commissie op 19 maart 2021 een finaal advies uitgebracht met betrekking tot de eigenlijke oprichting van het BNLF. In dit advies werd gesteld dat volgens de ontvangen informatie het functioneren van het BNLF inderdaad in lijn zou zijn met

de wet van 11 april 2003. Tevens werden enkele expliciete beperkingen opgelegd, o.m. betreffende:

- het verbod om te investeren in bepaalde specifieke sectoren (kansspelen, pornografie, wapens) of, algemeen, in activa die niet beantwoorden aan bepaalde minimumcriteria op diverse vlakken (sociaal, milieu, rechten van de mens, goed beheer), het zogenaamde ESG-beleid;
- een beperking op de investeringen in activa uitgegeven door de groep ENGIE, met een algemeen plafond van 1% van de beleggingen van BNLF en de verplichting om de situatie zo snel mogelijk te regulariseren bij overschrijding van dat plafond.

Het resultaat van de analyse van de Commissie over het investeringsbeleid werd meegedeeld aan de kernprovisievennootschap en op de vergadering van de Commissie van 6 mei 2021 werd de nodige toelichting gegeven door de kernprovisievennootschap. Tijdens deze vergadering werden door de leden ook enkele bijkomende verduidelijkingen gevraagd.

Tijdens de vergadering van de Commissie van 8 juni 2021 werd de ontwerptekst van het ad hoc advies besproken en hebben de leden nog een aantal bijkomende opmerkingen geformuleerd. Op 17 juni 2021 heeft de Commissie dan haar advies aangenomen via schriftelijke procedure. De Commissie heeft hierin het investeringsbeleid van BNLF, dat uitgaat van drie doelstellingen, nl. het rendement, de risicobeheersing en de liquiditeit/beschikbaarheid, geanalyseerd en heeft besloten dat zij akkoord ging met het voorgestelde investeringsbeleid. De Commissie vraagt ook om:

- op termijn een bijkomend document over het investeringsbeleid van de ontmantelingscompartimenten aan te leveren;
- geen individuele investeringen in private equity toe te laten, enkel in voldoende gediversifieerde gereguleerde private equity-fondsen;
- om het volume van de derivatives op te nemen in periodieke rapportering
- een methodologie te ontwikkelen om de met de Commissie overeengekomen ESG-criteria, het ESG-beleid te kunnen evalueren;
- alle relevante informatie betreffende het investeringsbeleid van de kernprovisievennootschap te bundelen in één overzichtsdokument.

Het overzichtsdokument met alle relevante informatie betreffende het investeringsbeleid van de kernprovisievennootschap werd ontvangen ter gelegenheid van de vergadering van de Commissie van 15 juli 2021. Hierbij werd gesteld dat dit een evolutief document is. De Commissie heeft er hiervan akte genomen.

6. Financiële aspecten

6.1. Financiële aspecten van de Commissie voor nucleaire voorzieningen

6.1.1. Context

Artikel 9 van de wet van 11 april 2003 bepaalt dat de werkingskosten, de kosten van de adviezen en de studies gevraagd door de Commissie voor nucleaire voorzieningen, ten laste zijn van de kernprovisievenootschap. Deze laatste rekent ze door aan de kernexploitanten en aan gelijkgestelde vennootschappen naar verhouding van hun aandeel in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen.

Het koninklijk besluit ter uitvoering van artikel 10 van de wet van 11 april 2003 werd aangenomen op 30 januari 2019 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 6 februari 2019. In 2019 werd dus gestart met een volledig zelfstandige werking en eigen boekhouding. De Commissie werd ook, in uitvoering van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale staat door het Instituut voor de Nationale Rekeningen, geclassificeerd onder de categorie centrale overheid, zijnde code S1311. Dit heeft tot gevolg dat de Commissie ook een budgettaire rapportering t.o.v. de Federale Overheidsdienst BOSA moet naleven.

Het koninklijk besluit van 1 mei 2006 ter uitvoering van artikel 9 van de wet van 11 april 2003 heeft het maximale bedrag van de jaarlijkse werkingskosten van de Commissie en van de kosten van externe adviezen vastgelegd op 500.000 euro per jaar. Dat bedrag wordt vanaf 1 januari 2005 jaarlijks aangepast aan de index van de consumptieprijzen op basis van de index van de maand december 2003.

6.1.2. Financiële rapportering budget 2021

In 2021 bedroeg het jaarlijkse budget van de Commissie, gelet op de voorziene indexatie, 678.000 euro.

Tabel 1 geeft een overzicht van de begroting en de uitgaven voor het boekjaar 2021. De definitieve uitgavenstaat werd goedgekeurd op de vergadering van de Commissie van 28 januari 2022.

Tabel 1. Budget en uitgaven voor 2021

(bedragen in euro)	Begroting 2021	Uitgaven 2021
A. Werkingskosten		
1. Personeelskosten	120.000,00	118.885,75
2. Omkaderingskosten		
a. Kosten van facilitaire diensten	30.000,00	30.000,00
b. Abonnement rating agentschap	47.000,00	46.902,00
c. Boekhoudkantoor	10.000,00	3.095,67
d. Burgerlijke verdediging leden Commissie	10.000,00	9.286,25
3. Zitpenningen	42.000,00	26.240,00
B. Adviezen NIRAS	-	-
C. Andere adviezen / studies, juridische en financiële consultancy	410.000,00	348.982,86
D. Te heralloceren werkingsuitgaven	9.000,00	
TOTAAL	678.000,00	583.392,53

A.1. Het externe servicecontract voor een administratief assistent, waardoor de administratieve kosten van het vast secretariaat worden gedekt, werd door de start van de Commissie als autonoom orgaan overgenomen van de kernprovisievennootschap. Bovendien werd in uitvoering van het in juli 2018 afgesloten Service Level Agreement (SLA) met de FOD Economie, in 2021, het bedrag dat nog beschikbaar was na de betaling van het externe servicecontract, gestort aan de FOD. Het is de bedoeling om ook de administratieve assistent binnen de koepel van de SLA te kunnen opnemen maar dit is tot op heden nog niet gerealiseerd gezien er geen werving mogelijk was.

A.2. Die SLA waarvan sprake hierboven voorziet naast een luik personeel eveneens een compensatieregeling voor andere diensten die door de FOD Economie worden verleend, met name 30.000 euro voor de facilitaire kosten (terbeschikkingstelling van kantoren, vergaderzaal, onthaal, schoonmaak, elektriciteit, verwarming, enz.).

Het contract met het rating agentschap Moody's werd eind 2021 opgezegd. Het raamcontract met het boekhoudkantoor was voor twee jaar en werd niet vernieuwd. Een nieuwe aanbesteding heeft geleid tot de selectie van een ander kantoor. De kosten voor het eerste

jaar zijn beperkt gezien de afsluiting van 2020 nog voor rekening van de vorige contractant was.

A.3. In 2020 werden 12 vergaderingen van de Commissie gehouden. De twee leden die de kernprovisievennootschap vertegenwoordigen verzaken aan hun zitpenningen.

C. Gezien de werkzaamheden van de Commissie die ook belangrijke analyses en adviezen op juridisch en financieel vlak vergden is dit de grootste uitgavenpost geweest in 2021. De opdrachten werden uitgevoerd binnen het bestaande kadercontract voor juridische diensten.

D. 86 % van het voorziene budget van de Commissie voor 2021 werd gebruikt. Het resterende bedrag, 94.607,47 euro, werd conform het koninklijk besluit van 30 januari 2019 terugbetaald aan de kernprovisievennootschap. Door die bepaling is de impact op voor het budget van de Belgische Staat altijd nul.

6.2. Evolutie van de voorzieningen

In tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de aangelegde voorzieningen vanaf het moment dat de wet van 11 april 2003 in voege is getreden tot eind 2021. De sterke toename de laatste jaren is voor een groot deel te wijten aan de invoering van een lagere actualisatievoet ten gevolge van de driejaarlijkse herziening van 2016 in combinatie met het resultaat van de herziening van de voorzieningen van december 2019 die voorziet in twee afzonderlijke lagere actualisatievoeten voor de voorzieningen voor de ontmantelingskosten en het beheer van de bestraalde splijtstoffen, en de aanpassing van het referentiescenario van NIRAS voor het hoogactieve en/of langlevende afval.

Tabel 2. Voorzieningen 2003-2021

(afgerond in miljoen euro)

	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007
Ontmanteling	990	1.379	1.448	1.521	1.742
Bestraalde Splijtstoffen	2.606	2.655	2.855	3.012	3.163
TOTAAL	3.596	4.034	4.303	4.533	4.905
	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012
Ontmanteling	1.829	1.920	2.231	2.343	2.460
Bestraalde Splijtstoffen	3.399	3.654	3.923	4.204	4.471
TOTAAL	5.228	5.574	6.154	6.547	6.931
	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017
Ontmanteling	3.066	3.155	3.301	4.171	4.540
Bestraalde Splijtstoffen	4.228	4.480	4.733	5.023	5.586
TOTAAL	7.294	7.635	8.034	9.194	10.126
	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	
Ontmanteling	4.910	5.740	6.085	6.345	
Bestraalde Splijtstoffen	6.158	7.449	7.751	8.030	
TOTAAL	11.068	13.188	13.836	14.375	